

Bilaga 1

Nulägesbeskrivning

Avfallsplan för Lycksele kommun
2021-2030

Innehåll

1	INLEDNING.....	4
2	BESKRIVNING AV KOMMUNEN	4
3	ANSVAR FÖR AVFALLSFRÅGOR.....	6
4	HUSHÅLLSAVFALL SOM OMFATTAS AV KOMMUNALT ANSVAR	7
4.1	Mängder och behandling	7
4.2	Mat- och restavfall.....	9
4.3	Grovavfall	9
4.4	Trädgårdsavfall	10
4.5	Latrinavfall	10
4.6	Slam från enskilda avloppsbrunnar	10
4.7	Fettavskiljarslam	11
4.8	Fett och matolja.....	11
4.9	Textilavfall.....	11
4.10	Farligt avfall	11
5	AVFALL FRÅN KOMMUNAL VERKSAMHET	11
6	AVFALL SOM OMFATTAS AV PRODUCENTANSVAR.....	12
6.1	Förpackningar och returpapper	12
6.2	Batterier	13
6.3	Elektriska och elektroniska produkter	13
6.4	Ljuskällor och lysrör.....	14
6.5	Bilar	14
6.6	Däck	14
6.7	Läkemedel	14
7	ÖVRIGT AVFALL	15
8	ANLÄGGNINGAR FÖR ÅTERVINNING OCH BORTSKAFFANDE AV AVFALL	15
8.1	Återvinningscentraler	16
8.2	Avfallsanläggningar.....	17
8.3	Anläggningar utanför kommunen.....	18
9	NEDSKRÄPNING.....	18

1 Inledning

I denna bilaga till Lycksele kommuns avfallsplan beskrivs förhållanden som påverkar avfallets mängd och sammansättning, såsom antal invånare, antal hushåll fördelat på olika boendeformer och näringslivets struktur. Därefter beskrivs nuvarande avfallsmängder samt hantering av dessa i form av insamlingsystem och avfallsbehandling. Beskrivningen är uppdelad på:

- Avfall som omfattas av kommunalt ansvar för
- Avfall som omfattas av producentansvar
- Övrigt avfall

Det kommunala ansvaret innefattar insamling och behandling av hushållsavfall och för detta avfall anges mängder samt hur det samlas in och behandlas. För avfall som inte omfattas av kommunalt ansvar anges översiktliga uppgifter.

2 Beskrivning av kommunen

I Lycksele kommun bor omkring 12 245 invånare¹ varav över 70 % bor i tätorterna Lycksele, Hedlunda och Rusksele. Kommunen uppvisar ett stigande invånarantal, till skillnad från angränsande kommuner mot inlandet.

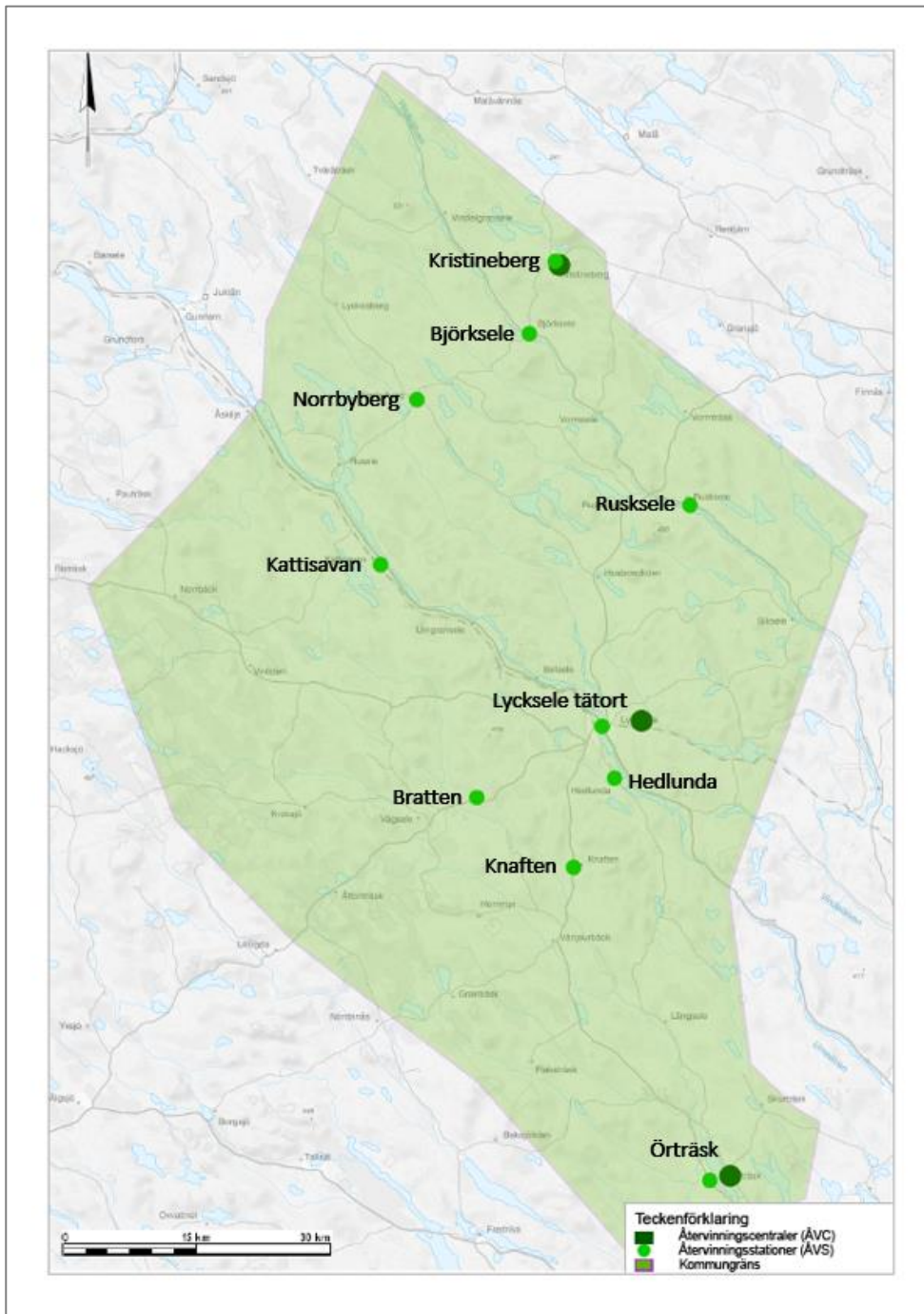
Lycksele kommun har en landareal på 5 889 km² som till största del består av skogsmark. Befolkningsstätheten är 2,2 invånare/km², vilket är betydligt lägre än genomsnittet för Sverige (25,4 invånare/km²)².

Tabell 1 Antal invånare i kommunen år 2019, antal hushåll fördelat på olika boendeformer samt antal fritidshus. Källa: SCB & Avfall Web.

	Lycksele
Antal invånare	12 245
Totalt antal hushåll	5 874
-varav antal hushåll i småhus	3 219
-varav antal hushåll i flerbostadshus	2 297
Antal fritidshus	1 476

¹ Källa: SCB, 2019

² Källa: SCB

Figur 1 Karta över Lycksele kommun med ÅVC och ÅVS utmärkta

I Lycksele kommun finns det många små och medelstora företag med verksamhet inom turismnäringen eller verksamhet med kopplingar till skogs- och gruvnäringen, till exempel tillverkande trä- eller metallindustri. Den största arbetsgivaren i Lycksele är kommunen med omkring 1 500 anställda³. Även lasarettet är en viktig arbetsgivare, dessutom med en verksamhet som genererar relativt stora mängder avfall av varierande slag. De största privata

³ Källa: Företagsregistret, SCB. November 2019.

arbetsgivarna, med över 50 anställda, är Boliden Minerals AB, Hedlunda Industri AB, Hotell Lappland AB, Maxmoduler AB och Samhall.

3 Ansvar för avfallsfrågor

Kommunen har ett stort ansvar för hanteringen av avfall, men det är flera aktörer som har ansvar för olika delar av avfallshanteringen. Kommunen är både beslutsfattare, utförare och tillstånds-/tillsynsmyndighet i avfallshanteringen.

Avfallslämnaren har ett grundläggande ansvar enligt Miljöbalkens 15 kap 5 § att se till att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Det innebär även ett ansvar för att avfallet sorteras och lämnas till de insamlingssystem som tillhandahålls. Ansvaret innefattar också till exempel att som verksamhetsutövare försäkra sig om att den som transporterar bort avfallet har erforderliga tillstånd för det.

Kommunen har en grundläggande roll i avfallshanteringsystemet och dess roll kan delas in i två huvuddelar:

- Den taxefinansierade avfallsorganisationen ansvarar i huvudsak för att avfall som uppkommer hos hushåll och likartat avfall från verksamheter samlas in och tas omhand på ett miljöriktigt sätt. Detta gäller även farligt avfall och grovavfall från hushåll. Genomförandet av det kommunala renhållningsansvaret ligger hos det kommunala bolaget Lycksele Avfall och Vatten AB (LAVAB). Insamlingen sker i egen regi.
- Den skattefinansierade kommunala organisationen ansvarar för
 - Det verksamhetsavfall som uppstår i kommunala verksamheter, exempelvis gatudrift, reningsverk, park- och fastighetsförvaltning, måltidsservice m.m.
 - Nedskräpningsfrågor, till exempel att se till att det finns papperskorgar och andra typer av behållare för avfall på allmänna platser, samt gaturenhållning. Undantag gäller för platser längs de vägar som faller under Trafikverkets ansvar.
 - Att äldre nedlagda deponier inom kommunens fastigheter säkras så att de inte utgör en risk för hälsa eller miljö
 - De flesta åtgärder som har att göra med att förebygga att avfall uppkommer. Exempel på sådana åtgärder är arbetsmarknadsåtgärder som främjar återanvändning, åtgärder för att förlänga varors livslängd eller för att minska matsvinn eller användning av engångsprodukter inom de kommunala verksamheterna.

Kommunerna ansvarar också för att upprätta en avfallsplan som omfattar alla slags avfall inom kommunen, lokala föreskrifter för avfallshanteringen samt en taxa för de avfallstjänster som avfallsorganisationen erbjuder. Beslut om avfallsplan, föreskrifter och taxa tas i kommunfullmäktige.

Producenter av vissa produkter ansvarar för att samla in, bortforsla, materialåtervinna och/eller energiutnyttja det avfall som uppstår då produkten kasseras. Syftet med producentansvaret är att stimulera till framtagande av produkter som är mer resurssnåla och lättare att återvinna och som inte innehåller farliga ämnen. Producentansvar finns för: förpackningar (kartong, plast, metall, glas), returpapper, batterier, glödlampor, el-produkter, bilar och däck. Producentansvaret förutsätter att förbrukare och konsumenter sorterar ut förpackningar, returpapper med mera och lämnar dessa avfallsslag till de insamlingssystem som erbjuds. Den som driver ett insamlingssystem ska inneha tillstånd för detta. En kommun kan också bedriva insamling av förpackningar och returpapper inom kommunen utan särskilt tillstånd, förutsatt att det insamlade materialet lämnas till ett insamlingssystem som har tillstånd.

Entreprenörer är de som hämtar hushållsavfall i de fall kommunen inte gör det med egna fordon och egen personal. Det är bara entreprenörer som har transporttillstånd för avfall som får lov att utföra insamlingen.

Verksamhetsutövare som ger upphov till avfall som inte är hushållsavfall väljer själva sin entreprenör. Avfall från verksamheter som omfattas av producentansvar hämtas av entreprenör och lämnas till producenternas anläggningar.

Avfallsbehandlare kan vara både offentliga och privata aktörer. I Lycksele kommun handlas behandlingen av avfallet upp. All behandling sker utanför kommunen med undantag för avloppsslam. Upphandlad förbränningsanläggning är för närvarande Dåva Deponi och Avfallscenter i Umeå.

4 Hushållsavfall som omfattas av kommunalt ansvar

4.1 Mängder och behandling

Under år 2019 samlades ca 6 053 ton hushållsavfall in, som ingår i kommunens renhållningsansvar, se **Fel! Hittar inte referenskälla..** Hushållen lämnar dessutom ifrån sig avfall som ingår i producenternas ansvar, se kapitel 6 om producentansvar. Totalt uppgår mängden avfall från hushåll⁴ till ca 490 kg per invånare (exklusive slam från enskilda avlopp). För mängden avfall från hushåll för Sverige som helhet är motsvarande uppgift ca 466 kg per invånare⁵.

⁴ Mat- och restavfall, grovavfall, farligt avfall och avfall som omfattas av producentansvar för förpackningar och elektroniska och elektriska produkter

⁵ Källa: Avfall Sverige, "Svensk Avfallshantering 2018". Uppgiften avser förhållanden under år 2018.

Tabell 1 Insamlade och behandlade mängder avfall från Lycksele kommun och som omfattas av kommunalt ansvar för avfallshandling år 2019, ton per år.

	Material åter- vinning	Biologisk behand- ling	Energi- åter- vinning	Depo- nering	Annan behand- ling	Totalt
Mat- och restavfall¹			2 882			2 882
Grovavfall²	340		1 521	199		2 060
Trädgårdsavfall³		111				111
Latrinavfall⁴						
Slam totalt⁵, varav:		926				926
- slam från enskilda anläggningar		926				
- fettavskiljarslam						
Farligt avfall totalt, varav:			71,1	2,5		73,6
- tryckimpr. trä ⁶			36			
- asbest ⁷				2,5		
- övrigt farligt avfall ⁸			35,3			
Summa, ca	340	1 037	4 474,1	201,5	0	6 052,6

¹ Avser matavfall och restavfall enligt Avfall Webs positioner Å5 och Å1.

² Avser grovavfall enligt Avfall Webs positioner Å31, Å3 och D2.

³ Avser trädgårdsavfall enligt Avfall Webs positioner Å6, Å6a och Å2.

⁴ Avser latrin enligt Avfall Webs position S8.

⁵ Avser slam och fett enligt Avfall Webs positioner S7 och S9.

⁶ Avser farligt avfall enligt Avfall Webs position F4.

⁷ Avser farligt avfall enligt Avfall Webs position F9.

⁸ Avser farligt avfall enligt Avfall Webs positioner F2, F3, F10, F23 och F24.

Under 2017 utfördes plockanalyser i Västerbottens samtliga kommuner⁶. Några iakttagelser från analyserna gällande Lycksele kommun var:

- Mängden blandat brännbart avfall från villahushåll i tätort var något större (7,5 kg/hushåll/vecka) än den genomsnittliga mängden i Sverige, vilken är 7,2 kg/hushåll/vecka⁷. För villahushåll på landsbygden var mängden mindre än genomsnittet (6,6 kg/hushåll/vecka).
- Antalet batterier per 100 kg blandat brännbart avfall var 7,1 stycken i prov tagna från Lycksele kommuns villahushåll på landsbygd. Medelvärdet för hela Västerbotten var i analysen 2,9 stycken per 100 kg blandat brännbart avfall.

⁶ Plockanalysen utfördes av Envir AB

⁷ "Vad slänger hushållen i soppåsen?" Rapport 2016:28, Avfall Sverige

- I prover med blandat brännbart avfall från lägenhetskushåll i Lycksele kommun hittades mycket glasförpackningar bestående av flaskor och burkar.
- Andelen och mängden batterier, elavfall och övrigt farligt avfall var generellt svårtolkad beroende på de små mängderna som lätt påverkas av enstaka föremål. I genomsnitt innehöll det blandade brännbara avfallet omkring 0,1–0,6 procent batterier, elavfall och övrigt farligt, enligt denna plockanalys.

4.2 Mat- och restavfall

Mat- och restavfallet samlas idag in i kärl som en blandad fraktion som förbränns i upphandlad förbränningsanläggning, för närvarande Dåva Deponi och Avfallscenter i Umeå. Under 2018–2019 har en utredning gjorts om att införa utsortering av matavfall och förbättra insamlingen av förpackningar och returpapper. Beslut om att införa matavfallsinsamling togs i februari 2020 och införandet beräknas vara klart 2022.

För villa- eller fritidshusägare finns alternativet hemkompostering, vilket ska ske i behållare som godkänts av miljökontoret. Omhändertagandet av komposten skall kunna ske utan risk för miljö och hälsa samt i övrigt på ett godtagbart sätt på den egna tomten. Det brännbara avfallet lämnas då fortsatt till det kommunala insamlingssystemet.

4.3 Grovavfall

Hushållens grovavfall lämnas på återvinningscentral. Total insamlad mängd grovavfall vid ÅVC:erna i kommunen var 18 063 ton under 2019. Mängderna för grovavfall avser hushållens grovavfallsmängder men även mängder från små företag ingår. I kommunen finns tre återvinningscentraler, se kapitel **Fel! Hittar inte referenskölla..**

Varje höst sker insamling och hämtning av grovavfall i byar i Lycksele kommun som anmält sitt intresse för att delta. Utskick med förfrågan sker till cirka 50 bya-/intresseföreningar. Insamlingen sker under en bestämd helg, vanligtvis första helgen i oktober.

Till grovavfall räknas det avfall som ej hör till producentansvar och som är för skrymmande för att samlas in i kärl.

Tabell 2 Grovavfall, totalt insamlade mängder (ton) 2019 från ÅVC:erna i kommunen.

Insamlade mängder (ton)	
Brännbart	16 025
Trä	651,66
Metall	274,41
Wellpapp	ej tillgängligt (hanteras av entreprenör)
Deponi (inkl. gips och inert material)	280,74
Asbest	2,38
Ris, grot m.m. till industrijord	738
Tryckimp. trä	90,42
Summa	18 063

Grovavfallet som lämnas på återvinningscentralerna behandlas och återvinns på olika sätt, brännbart avfall skickas till förbränningsanläggning. Metall materialåtervinns och trä går till energiåtervinning. Ej återvinningsbart avfall omhändertas genom deponering.

4.4 Trädgårdsavfall

Hushållens trädgårdsavfall lämnas på återvinningscentral. I kommunen finns tre återvinningscentraler, se kapitel **Fel! Hittar inte referenskölla..** Det trädgårdsavfall som lämnas på återvinningscentralerna behandlas främst genom kompostering (s.k. industrijord) eller energiåtervinning.

4.5 Latrinavfall

Latrin samlas i godkända behållare från hushåll som tas emot och går till förbränning tillsammans med restavfallet. Latrinabonnenter uppmuntras, bl.a. genom taxan, att själva ta med sig latrinkärnen till ÅVC.

4.6 Slam från enskilda avloppsbrunnar

Slam från enskilda brunnar samlas in med slambil med avvattande teknik. Det förekommer även att slutna tankar töms helt.

Tömningen görs av Lycksele Avfall & Vatten som transporterar slammet till Lycksele centrala reningsverk där det avvattnas en andra gång. Därefter transporteras det till Lycksele

avfallsanläggning för kompostering och används som anläggningsjord. Ordinarie tömning sker från maj till och med oktober månad och utförs en gång per år för permanenta hushåll och en gång vartannat år för fritidshus. År 2019 var det cirka 1 000 aktiva kunder i kommunen med enskilda avloppsbrunnar.

4.7 Fettavskiljarslam

Om stora mängder fett kommer ut i det kommunala vattennätet kan det orsaka problem, exempelvis stopp i ledningarna. För att undvika det ska fettavskiljare vara installerad på verksamhet som genererar större mängder fett, såsom restauranger, gatukök, m.m.

Lycksele Avfall och Vatten AB genomför under 2019 och 2020 ett projekt som avser att minska fett i avloppsledningarna. Ett led i detta är att så kallade miljötrattar delas ut och ett annat är att undersöka status på fettavskiljare. Fettavskiljare töms med en slambil och fett transporteras sedan till bl.a. biogasanläggningen i Skellefteå.

4.8 Fett och matolja

Vegetabiliskt fett från fritöser och stekning från restauranger, storkök och liknande verksamheter samlas upp i behållare och lämnas till godkända återvinningsföretag.

4.9 Textilavfall

Ingen separat insamling av textil sker på återvinningscentralerna i Lycksele idag. Däremot har kommunen genom arbetet med Resurscentrum en återbruksbutik där allmänheten kan lämna in gamla kläder. Det finns också möjlighet att lämna in kläder och andra artiklar på PMU samt Kupan.

4.10 Farligt avfall

Farligt avfall från hushåll lämnas på en återvinningscentral. Avfallet ska vara väl inpackat vid inlämnandet. Det farliga avfallet som samlas in på återvinningscentraler hämtas av entreprenör för återvinning och behandling. Asbest deponeras på godkänd deponianläggning.

5 Avfall från kommunal verksamhet

Avfall från kommunal verksamhet utgörs av avfall som omfattas av kommunalt ansvar för avfallshantering samt kommunalt verksamhetsavfall.

I kommunal verksamhet såsom skola, förskola, storkök, äldreomsorg, hälso- och sjukvård samt kontor slängs restavfall i kärl eller container. Matavfallsinsamling kommer att införas i kommunen och därmed dess verksamheter senast 2022. Vanligtvis sorteras även förpackningar och returpapper ut. Farligt avfall (t.ex. batterier, lysrör, annat elavfall,

kemikalier) hämtas av entreprenör. Grovavfall (t.ex. möbler, cyklar) körs till återvinningscentral.

I verksamheter där kanyler förekommer, samlas de i kanylburkar som skickas iväg enligt avtal. Eventuella kasserade läkemedel skickas till apotek. Avfall som berörs av sekretess slängs i särskilda sekretessbehållare.

Inom IT-verksamhet uppstår bland annat elektronikavfall. Sådant avfall kan innehålla data skickas till destruktion av data samt återvinning. Hanteringen regleras i avtal som säkerställer säker transport och radering av data. Elektronikavfall utan data (t.ex. kablar) transporteras till elektronikåtervinning.

I Lycksele kommun finns ett flertal vatten- och avloppsreningsverk som genererar olika typer av avfall. Det största är Lycksele reningsverk som även tar emot slam från mindre reningsverk och samtliga slambrunnar i kommunen. Avfall från reningsverk utgörs av framför allt gallerrens och slam. Slammet används för närvarande som täckmassor vid täckning av gamla deponier.

I kommunen finns också värmeverk som genererar olika typer av avfall. Avfall från energiproduktion utgörs framförallt av aska, slagg och rökgasreningsrester. Askan tas tillvara och används som bland annat i vägbyggen och till täckning av lokala deponier.

Inom verksamheterna gata och park uppstår också många slags avfall, exempelvis:

- Grus, löv med mera från gatusopning transporteras till återvinningscentral.
- Avfall från skräpplockning och papperskorgar på allmän plats skickas till energiåtervinning.
- Asfalt skickas till extern mottagare, där det smälts ner och blir till ny asfalt.
- Snö från snöröjning samlas vid behov på särskilda snöupplag.

6 Avfall som omfattas av producentansvar

Producentansvaret innebär att den som producerar eller importerar en produkt även är skyldig att samla in och omhänderta det avfall som uppstår när produkten förbrukats.

Producentansvaret innebär även en skyldighet för konsumenten att källsortera och lämna tillbaka avfallet som uppstår av den förbrukade produkten, exempelvis förpackningar. Syftet med lagstiftningen är att motivera producenterna att ta fram produkter som är mer resurssnåla, lättare att återvinna och som inte innehåller miljöfarliga ämnen.

6.1 Förpackningar och returpapper

I Tabell 3 presenteras insamlade mängder av förpackningar och returpapper i [Storumans Lycksele kommun](#).

Tabell 3 Insamlad mängd förpackningar och returpapper 2019 totalt och per person och år i Lycksele kommun. Källa: FTI

	Summa insamlad mängd i kommunen (ton)	Insamlad mängd per person i kommunen (kg/person och år)	Insamlad mängd per person i genomsnitt i Sverige (kg/person)
Returpapper	235,7	19,25	16,0
Pappersförpackningar	275,4	22,49	14,6
Plastförpackningar	89,6	7,32	7,9
Metallförpackningar	21,2	1,73	1,7
Glasförpackningar	236,9	19,35	22,1
Summa	858,8	70,14	62,3

6.2 Batterier

El-Kretsen ansvarar för insamlingen av bärbara batterier samt portabla batterier för industri eller fordon. Under 2019 samlades cirka 3,9 ton batterier (inklusive inbyggda batterier) in i kommunen.

Bärbara batterier, exempelvis stavbatterier eller batterier inbyggda i en produkt, samlas in via återvinningscentraler, återvinningsstationer och batteriholkar m.m. Dessa batterier tas omhand av entreprenör. Portabla batterier för industri eller fordon, exempelvis från elcyklar och verktyg, samlas i huvudsak in via återvinningscentraler.

Bilbatterier och stora industribatterier kan lämnas hos återförsäljare eller återvinningscentraler. Uttjänta batterier uppkommer främst i bilverkstäder, på bensinstationer samt vid återvinningscentraler. Dessa batterier skickas till återvinning hos en entreprenör och blyet återvinns.

6.3 Elektriska och elektroniska produkter

Under 2019 samlade El-kretsen in 103,3 ton diverse elektronik exklusive batterier, 58,6 ton kylskåp och frysar samt 47,7 ton vitvaror.

Fraktionen diverse elektronik, som består av exempelvis mobiltelefoner, tv-apparater och dammsugare, samlas in i burar eller containrar. Efter en första manuell sortering sker ytterligare separeringsprocesser så att plast och metaller skiljs åt och kan återvinnas.

Kylar och frysar skickas till en anläggning där farliga komponenter avlägsnas och övriga fraktioner förbereds för återvinning. Först avlägsnas farligt avfall i form av olja och kylkretsar. Därefter töms kyl och frysar på hyllor och annat löst material som återvinns som glas och plast.

Kyl och frysar krossas sedan för att isolering, metall och plast ska kunna sorteras ut och eventuella freoner samlas upp.

Stora vitvaror såsom spisar och tvättmaskiner skickas till anläggning där farliga komponenter avlägsnas och övriga fraktioner förbereds för återvinning. Först avlägsnas miljöfarliga ämnen som exempel PCB. Sedan krossas vitvarorna så att glas, plast och metall kan återvinnas.

6.4 Ljuskällor och lysrör

Under 2019 samlade El-kretsen in cirka 0,8 ton ljuskällor i form av LED- och glödlampor (icke gasurladdningslampor) samt 2,2 ton lysrör och lågenergilampor (gasurladdningslampor).

Ljuskällor transporteras vanligtvis till en anläggning för krossning och sortering. Först krossas lamporna i ett slutet system för insamling av kvicksilver. Därefter sorteras återstående material i glas och metall för att sedan återvinnas.

6.5 Bilar

En bil som ska skrotas lämnas till ett mottagningsställe för uttjänta bilar eller till en auktoriserad bilskrotningsfirma. Efter omhändertagande återanvänds vissa delar av bilen, andra delar materialåtervinns och en liten del förbränns. I kommunen finns Lycksele Bildemontering som är en auktoriserad bildemonteringsanläggning.

Producenterna är skyldiga att ta emot uttjänta bilar för skrotning förutsatt att bilarna är registrerade. Fordonsägaren är skyldig att lämna in sitt fordon till bilskrotningsfirma eller motsvarande. Övergivna skrotbilar är dock ett stort problem i kommunen, då dessa ofta blir stående och kommunen saknar resurser att ta hand om dem.

Ingen statistik över antal skrotade bilar i kommunen finns tillgänglig, då Lycksele Bildemonterings upptagningsområde sträcker sig från Söderhamn till Kiruna medan bilar från den egna kommunen ibland transporteras långa sträckor till andra bildemonteringar p.g.a. försäkringsavtal.

6.6 Däck

Insamling av däck sker via Svensk Däckåtervinnings insamlingsentreprenör. En stor del av återvinningen sker via entreprenören där de uttjänta däcken bland annat används som anläggningsmaterial, konstruktionsmaterial för allvädarsplaner och energiutvinning.

Däck tas inte emot på återvinningscentralerna, istället hänvisas avfallslämnaren till däckfirmor.

6.7 Läkemedel

Överblivna läkemedel lämnas till apotek.

Inlämnat läkemedel behandlas genom förbränning på godkända avfallsförbränningssanläggningar med effektiv förbränning och rökgasrening.

7 Övrigt avfall

Övrigt avfall som inte omfattas av det kommunala renhållningsansvaret eller producentansvaret utgörs av avfall från verksamheter av olika slag, så kallat verksamhetsavfall. Verksamhetsavfall är avfall som uppkommer som direkt följd av verksamheten och som inte är hushållsavfall eller därmed jämförligt avfall. För detta avfall ansvarar verksamhetsutövaren själv för transport och omhändertagande.

Avfall från företag och andra verksamheter kan utgöras av exempelvis följande avfallstyper:

- Avfall från jordbruk och andra areella näringar
- Avfall från bygg- och anläggningsverksamhet
- Avfall från fastighetsskötsel
- Avfall från tillverkande industri
- Avfall från energiutvinning
- Avfall från sjukvård

I Lycksele kommun finns några större industrier eller företag som producerar avfall, exempelvis Boliden Minerals AB, Hedlunda Industri AB och Maxmoduler AB. Lycksele lasarett genererar verksamhetsavfall som många gånger kräver särskild behandling.

Eftersom verksamhetsavfallet inte omfattas av det kommunala renhållningsansvaret så saknas uppgifter om totala avfallsmängder, avfallsslag och behandling för dessa typer av avfall.

Alla företag och verksamheter måste källsortera sitt avfall. Först sorteras farligt avfall ut och lämnas separat. Flertalet företag sorterar ut återvinningsbart avfall såsom trä, skrot, plast, papper etc. Alla företag har skyldighet att sortera ut förpackningar, däck med mera som anges i förordningarna om producentansvar. Det avfall som återstår delas slutligen upp i brännbart och icke brännbart avfall. Avfallet hanteras i traditionella avfallsbehållare, exempelvis kärl eller containrar, och transporteras till mottagande anläggningar för sortering, behandling och återvinning.

Företag och verksamheter kan lämna avfall på återvinningscentralerna mot betalning. Avfallet ska redovisas vid inlämnandet för att undvika felaktig fakturering.

8 Anläggningar för återvinning och bortskaflande av avfall

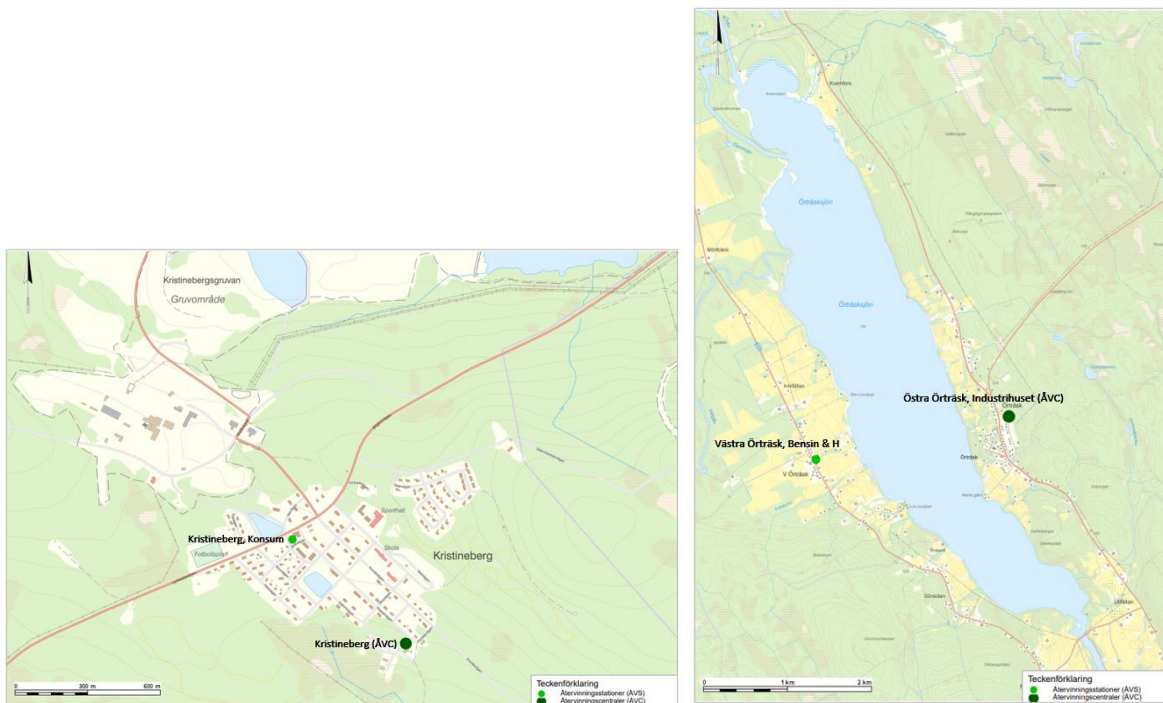
I det följande beskrivs översiktligt de viktigaste anläggningarna som nyttjas för hantering av avfall från kommunerna.

8.1 Återvinningscentraler

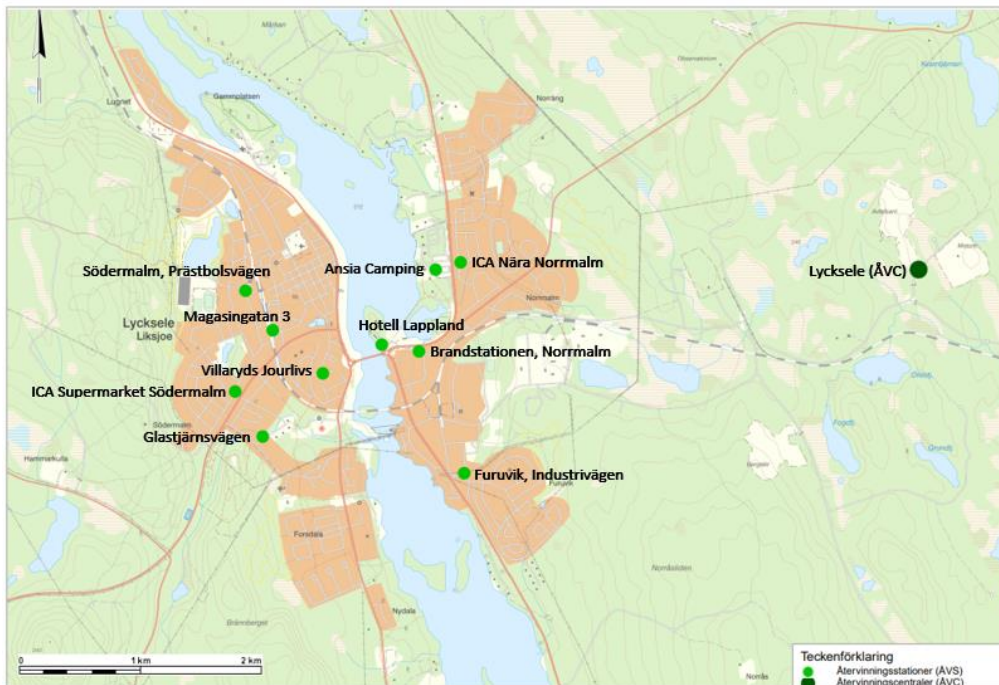
I Lycksele kommun finns tre återvinningscentraler, i Kristineberg, Örträsk och Lycksele (se kartor nedan). Återvinningscentralerna i Kristineberg och Lycksele drivs av det kommunalt ägda bolaget Lycksele Avfall & Vatten AB och Återvinningscentralen i Örträsk drivs av entreprenör. Alla hushåll kan lämna sitt grovavfall på återvinningscentralen utan extra kostnad då det ingår i avfallstaxan. Företag och verksamheter kan lämna avfall mot betalning.

Kristinebergs ÅVC har öppet cirka 5 timmar per vecka (på torsdagar) och Örträsk ÅVC har öppet cirka 3 timmar per vecka (på torsdagar). Lycksele ÅVC har öppet 44 timmar per vecka fördelat måndag-fredag. Det förekommer även ett par gånger per år att anläggningarna har öppet 4 timmar på lördagar.

2019 registrerade ÅVC i Lycksele 33 429 besökare och i Kristineberg 1 004 besökare. Besöksstatistik för ÅVC i Örträsk saknas men anläggningen är i samma storleksordning som den i Kristineberg.

Figur 2 Kristinebergs och Örträsk ÅVC

Figur 3 Lycksele ÅVC

På återvinningscentralerna kan exempelvis följande sorterade avfallsslag lämnas:

- Brännbart
- Metall
- Trä
- Elektronik
- Farligt avfall
- Trädgårdsavfall
- Förpackningar och tidningar

För att kunna säkerställa att avfallet sorteras rätt, så får endast genomskinliga plastsäckar användas för grovavfall som lämnas på återvinningscentralerna. I anslutning till ÅVC lagras framförallt trä och stora möbler innan de flisas varje eller vartannat år.

8.2 Avfallsanläggningar

Lycksele avfallsanläggning/ÅVC drivs av Lycksele Vatten och Avfall AB och är en tillståndspliktig verksamhet (B). Anläggningen ligger ungefär 6 km öster om Lyckseles stadskärna. Mellanlagring av avfall samt hantering av farligt avfall är de centrala delarna i verksamheten. År 2019 sorterades omkring 130 ton avfall på anläggningen och runt 6 000 ton mellanlagrades och omlastades varav 62,6 ton var farligt avfall och 86,9 ton var elavfall. Omkring 280 ton deponerades. 2 378 ton komposterades.

I Lycksele kommun finns ytterligare ett antal avfallsanläggningar. Kuusakoski Sverige AB äger en tillståndspliktig anläggning (B) belägen i Lycksele tätort. Anläggningens centrala verksamhet är mellanlagring, sortering, förbehandling samt biologisk behandling av oljeförorenade massor.

I kommunen finns även ett antal anmälningspliktiga anläggningar (C) där mellanlagring av avfall förekommer; Kristineberg ÅVC, Lycksele Bildemontering, Grenholms Kylservice AB, Komatsu Swelog HB och Hossab Hydraulik och Skogsmaskiner i Lycksele AB.

8.3 Anläggningar utanför kommunen

Utanför regionen finns flera anläggningar som används för återvinning och bortskaffande av avfall från regionen. De viktigaste av dessa anläggningar är Dåva Deponi och Avfallscenter i Umeå, Skellefteå biogasanläggning och norska HAF (Helgeland Avfallsforedling IKS) i Mo i Rana.

Utöver nämnda anläggningar nyttjas ett antal anläggningar för återvinning av industriavfall eller avfall som omfattas av producentansvar. Sådana anläggningar kan vara till exempel sorteringsanläggningar, industrier som använder återvunna materialråvaror i produktionen (glasbruk, pappersbruk etc.) samt förbränningsanläggningar.

9 Nedskräpning

Nedskräpning är ett stort problem i kommunen och nedskräpningen sker på olika sätt.

Blå vägens vägkanter är på vissa håll ha fruktansvärt nedskräpade. Mycket av skräpet är dryckesbehållare som antas ha kastats ut från bilfönster, företrädesvis energidrycker och alkoholhaltiga drycker. Detta är väl synligt för alla som åker genom kommunen och det kan missgynna turistnäringen.

Varje höst besöks Lycksele kommun av ett stort antal bärplockare som ofta inte vet att de inte får lämna skräp i naturen. Ibland är skräpet ihopsamlat i sopsäckar men säckarna ligger kvar i skogen tills plasten spricker och innehållet sprids.

Ett annat nedskräpningsproblem är ödehus som drar till sig skräp i form av grovsopor, skrotbilar m.m. I Lycksele tätort fanns i januari 2020 sextio fall av skrotbilar som inte tagits omhand, i Kristineberg ett hundratal. Arbetet med skrotbilar tar mycket tid i anspråk och är dessutom kostsamt för kommunen; även om producentansvar råder för återvinningen av bilar måste kommunen göra en stor insats innan varje fordon når bildemonteringen.